

ELMADAĞ KADIN AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU
ZİYARETİ

(Rapor No: 2021/01)

(Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 12.01.2021 tarih ve
2021/01 sayılı kararında oy çokluğu ile kabul edilmiştir.)

OCAK 2021

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	2
GİRİŞ.....	3
1. ELMADAĞ KADIN AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU.....	3
1.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
1.2. Covid-19 Salgınına Yönelik Tedbirler	4
1.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler.....	5
1.4. Kurum Personeli	6
2. TESPİT, GÖZLEM ve GÖRÜŞMELER.....	8
2.1. Şikâyet ve Talep Mekanizmasının İşlerliği	8
2.2. Fiziksel Koşullar.....	9
2.2.1. Genel Bilgiler.....	9
2.2.2. Kırılgan Gruplar.....	10
2.2.3. Sağlık Koşulları	10
2.2.4. Kantin.....	11
2.2.5. Beslenme.....	12
2.3. Personel ve Yönetim.....	12
2.3.1. Mahpus-Personel İlişkileri	12
2.3.2. Kurum İdaresi	13
2.4. Psiko – Sosyal Servis Hizmetleri.....	13
2.5. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler	14
2.6. İşyurtları.....	15
2.7. Dış Dünyayla Etkileşim.....	16
3. TAVSİYELER.....	17
3.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	17
3.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler	18

KISALTMALAR

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza infaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
AİÖK/CPT	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
ARDEF	: Araştırma ve Değerlendirme Formu
BM	: Birleşmiş Milletler
CAT	: Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme
CETAS	: Cezaevi Reçete Takip Sistemi
COVID-19	: Yeni Koronavirüs Hastalığı
İKM	: İnfaz Koruma Memuru
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

GİRİŞ

1. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) tarafından Elmadağ Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumu ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.
2. 28.01.2014 tarihli ve 28896 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’ne Ek İhtiyari Protokol (OPCAT)”; sözleşmeye taraf ülkelerin işkence ve kötü muamele ile mücadele amacıyla her türlü alıkonulma mekânlarını ziyaret etmeye yetkili bir Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) kurması gerekliliğini hüküm altına almaktadır. TİHEK; kuruluş kanunu olan 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (1) bendiyle OPCAT hükümleri çerçevesinde, UÖM olarak görev yapmaktadır. Bu çerçevede, aynı maddenin (j) bendinde kurumun mahpus ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmektedir.
3. Bu görevin ifası kapsamında, 02.12.2020 tarihli TİHEK Başkanlık görev emri üzerine, 04.12.2020 tarihinde Elmadağ Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumuna¹ bir ziyaret düzenlenmiştir.
4. Ziyaret heyeti, ...’dan oluşmuştur.

1. ELMADAĞ KADIN AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU

1.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

5. 2018 yılından itibaren faaliyete başlamış olan Elmadağ Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumu; Ankara’ya 40 km mesafede bulunan Elmadağ ilçesinde bulunmaktadır. Kurumun toplam yüz ölçümü 14316 m² olup binanın oturduğu alan 2100 m²’dir. Kapalı ceza infaz kurumundan dönüştürülen Kurumda havalandırma bahçesi olan 9 adet koğuş bulunmaktadır. Koğuşlar toplamda 100 hükümlü kalacak şekilde planlanmıştır. İki koğuşun alanı 96 m², bir koğuşun 64 m², dört koğuşun 45 m², iki koğuşun ise 20 m²’dir. 45 m²’lik koğuşlardan biri annesi yanında kalan çocuklar için oyun alanı olarak düzenlenmiştir. Bu oyun alanının düzeni ve içinin tasarımı heyetimizce iyi uygulama örneği olarak değerlendirilmiştir. 20 m²’lik iki koğuş ise Covid-19 tedbirleri kapsamında müşahede koğuşu olarak kullanılmaktadır. Kuruma yeni gelen

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

mahpuslar PCR testi yapılarak 14 gün süreyle bu koşullarda gözlem altında tutulmaktadır. Kurumda ayrıca hükümlü ve personelin yararlanabileceği bir spor alanı, hükümlülerin yanlarında bulunan çocuklarının kullanabilmesi için bir adet kreş ve oyun parkı, kütüphane, sağlık birimi, hükümlü ve personel yemekhanesi, ziyaret görüş alanı, kuaför, hükümlü ve hükümlü yakınlarının faydalanabileceği kafeterya, kantin ve çardaklar bulunmaktadır.

1.2.Covid-19 Salgınına Yönelik Tedbirler

6. Koronavirüs (Covid-19) salgını ceza infaz kurumları dahil olmak üzere özgürlüklerinden yoksun bırakılan veya koruma altına alınan kişilerin tutulduğu yerlerde çalışan personeller ile birlikte tutulanlar ve koruma altına alınanlara büyük zorluklar doğurmaktadır. Diğer yandan içinde bulunulan dönemde yerinde ziyaretlere devam edilmesi izleme mekanizmaları için de birçok riski barındırmaktadır.
7. Temel ilke, özgürlüklerinden yoksun bırakılan herkesin sağlığını ve güvenliğini korumak için mümkün olan tüm önlemleri almak olmalıdır. Bu önlemler, personelin sağlığının ve güvenliğinin korunmasına da katkıda bulunacaktır. Bununla birlikte, Ulusal Önleme Mekanizmaları da dahil olmak üzere bağımsız organlar tarafından yapılan gözetim, kötü muameleye karşı temel koruma mekanizması olmaya devam etmektedir. Devletler, gözetim organlarının, karantina yerleri de dahil olmak üzere, kişilerin tutulduğu her yere erişimini sağlamaya devam etmelidir. Bu yapılırken tüm izleme organları, özellikle yaşlılar ve önceden bir hastalığı bulunan kişilerle ilgilenirken, 'zarar vermeme' ilkesine uymak için her türlü tedbiri almalıdır.²
8. Elmadağ Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumunda salgın süresince bulaşın önlenmesi için gereken temizlik ürünleri tedarik edilmekte, dezenfektan aparatları sürekli doldurulmakta, mahpuslara ve personele maske dağıtımı yapılmaktadır.
9. Personele günlük maske dağıtımı yanında ayrıca siperlik verilmektedir.
10. Mahpusların ve personelin ortak alanlarda maske taktıkları gözlemlenmiştir.
11. Dışarıyla teması olan personelin cezaevine döndüğünde bulaş riskinin önlenmesi için her bir personel kalemi ve birimi üçe ayrılmıştır. Sağlık personeli dahil her grup personel 10 gün çalışmakta 10 gün istirahat etmektedir. Ayın kalan 10 gününde ise, ilgili personel Makine Kimya Enstitüsüne ait Barutsan Misafirhanesinde izole edilmekte ve kuruma ancak bu şekilde giriş yapabilmektedir. Kuruma dönüşlerinde de personele PCR testi yapılmakta, testin negatif çıkması halinde göreve başlanabilmektedir.

² Koronavirüs (COVID-19) Pandemisi Bağlamında Özgürlüklerinden Yoksun Bırakılan Kişilere Yönelik Muameleye İlişkin İlkeler Bildirisi, AİÖK/CPT, 20.03.2020.

12. Bulaşı önlemek amacıyla, personelin dışarıdan kuruma dönüşü toplu taşımayla olmayıp kuruma ait araçlarla sağlanmaktadır.
13. Mahpusların mazeret iznine çıkması veya başka cezaevinden kuruma nakil olmaları durumunda ise; gidiş ve dönüşte PCR testi uygulanmakta, PCR testi sonuçlanana kadar mahpuslar karantina koğuşunda tutulmaktadır. Sonucun pozitif çıkması durumunda mahpusların hastaneye sevkleri yapılmakta, hastane tedavisinin bitmesinden sonra da mahpuslar tedbiren yine 14 gün karantina koğuşunda bekletilmektedir.
14. Cezaevi içerisindeki her bölüme Covid-19 bilgilendirmesi içeren afişler asılmıştır. Son 1 ayda kendilerine 3 defa Covid-19 testi yapıldığı yapılan görüşmelerde mahpuslar tarafından dile getirilmiştir.
15. Müşahede alanlarına ilişkin olarak; 2 adet karantina koğuşu bulunmaktadır. Ziyaret tarihinde, farklı ceza infaz kurumundan nakil ile gelen 2 mahpus karantinada tutulmaktadır. Karantina koğuşları alınan tedbirler nedeniyle heyetimizce ziyaret edilememiştir. Karantina koğuşlarının olduğu bölümde bahçeye açılan bir alanın mevcut olduğu ve karantinadaki mahpusların diledikleri zaman açık havadan faydalanabildikleri, koğuşlarda pencerelerin de olduğu idarece belirtilmiştir. Her koğuşta banyo ve tuvalet bulunduğu hem idare hem de daha önce karantina koğuşunda kalan mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.
16. Kurum taşıtları, ortak alanlar, koğuşlar, eklentiler ortak kullanım araçları, ziyaretçi görüşme alanları da dahil olmak üzere tüm bina ve eklentilerinin kurumda bulunan cihaz ile dezenfekte edildiği, bunun yanı sıra Elmadağ Şehit Sertaç Uzun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile yapılan anlaşma neticesinde Kurum'un haftada 1 getirilen cihazlarla dezenfekte edildiği idare tarafından belirtilmiştir.
17. Yemekhane ve kantinde hijyen kurallarına dikkat edildiği belirtilmiş, bu alanlarda çalışan personelin maske ve eldiven taktığı gözlemlenmiştir.
18. İşyurdu olarak çalıştırılan paketleme odasında el yıkama alanı bulunduğu, camlarda sinekliklerin takılı olduğu ve hijyen kurallarına dikkat edildiği gözlemlenmiştir.
19. Mahpuslar yemekhanede birer sandalye aralıklı oturmaktadır.
20. Kurumda bulunan sağlık memurları PCR testinin yapımı konusunda eğitim almıştır, PCR testleri kurumda bulunan sağlık memurları tarafından kurum içinde yapılmaktadır.

1.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

22. Kurum arttırılmış kapasitesi 100 kişidir. Ziyaret tarihi itibarıyla kurumdaki toplam mahpus sayısı 26'dır. Bu mahpuslar, Elmadağ Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumunun salgın döneminde

işleyişinin devam etmesi için kapalı ceza infaz kurumlarından nakledilmiştir. Salgın dönemi öncesi Kurumda bulunan ve açık ceza infaz kurumuna ayrılma hakkını elde etmiş 95 mahpus Covid-19 izindedir.³

23. Ziyaret tarihinde, başka kurumlardan nakil ile gelen 2 mahpus salgın önlemleri nedeniyle karantina koşullarında tutulmaktadır.
24. Kalan 24 mahpus; 11 mahpus bir koğuşta, 10 mahpus bir koğuşta ve 3 mahpus başka bir koğuşta kalacak şekilde yerleştirilmiştir. Bu yerleşim düzeninde 4 koğuş boşta kalmaktadır.
25. Kurumda engelli mahpus bulunmamaktadır. Kuruma gelebilecek engelli mahpuslar için 1 adet engelli sandalyesi bulunmaktadır. Kurum binasının girişinde engelli sandalyesinin çıkışına uygun rampa bulunmaktadır.
26. Kurumda annesi yanında kalan sekiz aylık 1 bebek bulunmaktadır. Kurumda anne yanında kalan başka çocuk bulunmamaktadır.

1.4. Kurum Personeli

27. Kurumda 2 tip mesai saati bulunmaktadır. Birinci mesai hafta içi 08:00 - 17:00 arasında olup İkinci mesai ise 4'lü vardiya sistemidir. 12 saat gündüz çalışan personeller 24 saat, 12 saat gece çalışan personeller ise 48 saat dinlenme yapmaktadır.
28. Kurumda fiilen görev yapan 45 personelin (kurumda açık bulunan kadrolar nedeniyle personelin bir kısmı kendi işine ek görevlere vekalet etmektedir) meslek gruplarına göre dağılımı şu şekildedir:

Kurum Müdürü	Münhal
Kurum Müdür Vekili	1
İdare Memuru	1
Muhasebe Yetkilisi	1
Sayman	Münhal
Diş Hekimi	Münhal
Hekim	2 (Tam Zamanlı Olmayan)
Öğretmen	1
Psikolog	2

³ 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un Geçici 9'uncu maddesinin 5'inci fıkrası ile; açık ceza infaz kurumlarında bulunan veya açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazanan ve uygun şartları taşıyan hükümlüler ile denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezalarının infazına karar verilen hükümlüler, yasanın Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girdiği 14/04/2020 tarihi itibarıyla Covid-19 iznine çıkarılmıştır. Bu süre Sağlık Bakanlığının önerisi üzerine Adalet Bakanlığı tarafından her defasında iki ayı geçmemek üzere yedi kez uzatılabilir.

Psikiyatrist	1 (Tam Zamanlı Olmayan)
Sosyal çalışmacı	Münhal
İnfaz ve Koruma Baş Memuru	1
İnfaz ve Koruma Memuru	29
Sağlık Memuru	2
Teknisyen	2
Bilgisayar İşletmeni	2
Hizmetli	1
Kaloriferci	1
Şoför	1
Aşçı	1
Toplam	45

29. Kurumda görev yapan 45 personelin 6'sı lise, 10'u ön lisans, 27'si lisans, 2'si yüksek lisans mezunudur.
30. Kurum personeli hizmet içi eğitim programları dahilinde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne bağlı Eğitim Merkezlerinde (Ankara, İstanbul, Denizli, Kahramanmaraş Eğitim Merkezleri) açılan eğitim programlarına katılmaktadır. Salgın nedeniyle ilgili eğitimler çevrimiçi yapılmaktadır. Bu eğitimlerin bir kısmı; İnsan Hakları Eğitimi, Öfke Kontrolü Eğitimi, Kadın Mahpuslar İle Çalışan Personelin Uzmanlaşmasına Yönelik Eğitim Programı, Afet ve Acil Durumlara Müdahale Ekipleri Eğitimi, Uyap Veri Girişi Emanet Eşya Birimi Eğitimi, Yetişkin BİSİS Eğitimi, Mesleki Müdahale Teknik ve Taktikleri Eğitimi, İnfaz ve Koruma Memuru Yetiştirme Eğitimi, Personelin Uzmanlaşmasına Yönelik Eğitim Programı 3. ve 4. Modül, Kadın Mahpuslarla Çalışan Personelin Uzmanlaşmasına Yönelik Eğitim Programı Eğitimi, Uyap Veri Girişi Eğitimi, Mektup Okuma Birimi Eğitimi, İlk Yardım Eğitimi şeklindedir.
31. Hakkında şikayette bulunulan, idari veya adli işlem yürütülen veya sonuçlandırılmış personel bulunmamaktadır.
32. Kurum müdürlüğü dahil olmak üzere çeşitli kadrolara vekaleten atamalar yapılmıştır. Bir personel birden fazla görevi yürütmek durumunda kalmaktadır.

2. TESPİT, GÖZLEM ve GÖRÜŞMELER

33. Covid-19 döneminde yerinde yapılan ziyaret sırasında heyetimizin Kuruma girişinde ilk olarak ateş ölçümleri yapıp el dezenfektanı kullanılması istenmiştir. HES Kodu kontrollerinin ardından Kurum ana binasına giriş yapılmıştır. Kurum idaresiyle yapılan ilk toplantıda Kurumumuz Ulusal Önleme Mekanizması olarak icra ettiği görev hakkında ceza infaz kurumu yönetimine bilgi verilmiş, Kurum idaresinden de Elmadağ Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumu hakkında genel bilgiler alınmıştır. Ziyaret derinlemesine bir inceleme yapılması adına gerçekleştirilmiştir. Ziyaret sonrasında ilgili Kuruma ilettiğimiz tavsiyelerin ikinci bir ziyaret gibi yöntemlerle takibinin yapılacağı belirtilmiştir. Bir gün süren ziyaret sürecinde, kurum bahçesinde ve fiziksel mesafenin korunduğu bir bölümde ceza infaz kurumu görevlileri bulunmaksızın mahpuslarla görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin başlangıcında mahpuslara heyetimizin ziyaret amacı, görüşmelerde mahremiyetin korunacağı ve ulusal önleme mekanizmasının görev alanının neleri kapsadığı bilgisi verilerek bu kişilerin şikâyet ve talepleri dinlenmiştir. Sonrasında ziyaret heyeti tarafından aktivite alanları, revir, psiko-sosyal servis, açık ve kapalı görüş alanları ile diğer ortak alanlar maske, mesafe, temizlik önlemleri alınarak incelenmiş ve akabinde ziyaret sonlandırılmıştır.

2.1. Şikâyet ve Talep Mekanizmasının İşlerliği

34. İşlevsel şikâyet prosedürleri kötü muameleye karşı temel bir güvencedir. Bu açıdan, özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin doğrudan, ailesi tarafından veya yasal temsilcisi tarafından alıkonulma merkezi idaresine ve bağımsız organlara başvuru yapabilmesi gerekmektedir.
35. Hükümlüler tarafından idareye iletmek üzere hazırlanan dilekçeler infaz ve koruma memurları tarafından dilekçe ilgili hükümlüye aittir kaşesi vurularak nöbetçi müdüre teslim edilmektedir. Nöbetçi müdür içeriğe göre dilekçeyi ilgili birime havale etmektedir. Havale işlemleri UYAP sistemi üzerinden yapılmaktadır.
36. Son 6 aylık dönemde şikâyet kaydı bulunmadığı idareden alınan resmi yazıda belirtilmiştir.
37. Son bir yıl içerisinde işkence ve kötü muamele iddiasıyla başvuran mahpus bulunmadığı idareden alınan resmi yazıda belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde de herhangi bir işkence veya kötü muamele iddiası ile karşılaşılmamıştır.
38. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde idareye verilen dilekçelerin kısa sürede işleme konulduğu ifade edilmiştir.

2.2. Fiziksel Koşullar

2.2.1. Genel Bilgiler

39. CPT'ye göre cezaevlerindeki tutulma şartlarının bütün boyutları CPT'nin görev alanına girmekte; düzenlemelerle ilgili eksikliklerden veya yetersiz kaynaklardan dolayı kötü muamele ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bir tesisteki genel yaşam kalitesi, CPT açısından oldukça önemlidir. Söz konusu yaşam kalitesi, büyük ölçüde mahkumlara sunulan faaliyetlere ile mahkumlar ve personel arasındaki ilişkilerin genel durumuna dayanmaktadır.⁴
40. Salgın süreci ile birlikte temizlik ve hijyen tedbirleri artırılmıştır. Kurumun tüm ortak alanlarında erişilebilecek şekilde el dezenfektanı bulunmaktadır. Mahpuslara ve personele maske verilmektedir. Haftada bir gün tüm kurum eklentileriyle birlikte ilaçlanmaktadır. Kurum araçları görev gidiş ve dönüş sonrası dezenfekte edilmektedir.
41. Kurum genel bütçesinden karşılanmak üzere çamaşır suyu, sıvı sabun, yüzey temizleyici gibi ihtiyaçlar koğuş ve kişi sayısına uygun olacak şekilde mahpuslara dağıtılmaktadır. Her hafta pazar günleri tüm odaların ve bahçenin temizliği yapılmaktadır.
42. Kurumdan belirli periyotlarla İl Sağlık Müdürlüğü tarafından su numunesi alınarak gerekli analiz yapılmaktadır. 07.07.2020 tarihli Ankara İl Sağlık Müdürlüğü analiz raporu incelendiğinde; 17.02.2005 tarihli İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik'e uygun olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca hükümlülerin su ihtiyaçları için kantinde 0.5, 1.5 ve 5 litrelik sular da satılmaktadır.
43. Kurumda mahpus sayısının kapasitenin altında olması sebebiyle sıcak suya erişim sorunu yaşanmamaktadır.
44. Kurumda ısınma doğalgaz kullanılarak koğuşlarda bulunan kalorifer sistemine gönderilen sıcak su ile sağlanmaktadır. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde Kurum binasının eski olması nedeniyle koğuşların serin olduğu dile getirilmiştir.
45. Kurum bahçesinde 07.00-22.00 saatleri arasında hükümlülerin kullanabilecekleri çardaklar bulunmaktadır. Kapalı ceza infaz kurumundan dönüştürülen Kurumda tüm koğuşların avlusu da mevcuttur.
46. Her koğuşta hükümlü sayısı kadar dolap bulunmaktadır.
47. Mahpuslara battaniye verilmekte olup görüşme yapılan mahpuslar tarafından talep etmeleri halinde 2. battaniyelerin verildiği belirtilmiştir. Bununla beraber mahpuslar battaniyelerin oldukça eski olduğunu söyleyerek yenilenmesini talep etmişlerdir. İdare ile yapılan son

⁴ CPT 2. Genel Rapor, Cezaevleri, [CPT/Inf (92) 3]

görüşmede genel bütçeden kaynaklanan sıkıntı nedeniyle battaniyelerin değiştirilemediği ancak battaniyelerin makinalarda yıkandıktan sonra dağıtımının yapıldığı belirtilmiştir.

48. Koşullarda 1 duş alanı ve 2 tuvalet bulunmaktadır.
49. Kuruma dışarıdan araç girişi olan ve geniş bahçeye açılan kapıda da bir gözetleme kulübesi ve vardiya memurlarının odası mevcut olup, içerisinde 2 bilgisayar ve kamera görüntüleme ekranı bulunmaktadır
50. Kurum çamaşırhanesinde 2 ev tipi çamaşır makinesi ile 1 sanayi tipi kurutma makinesi bulunmaktadır. Ancak kurumda bulunan çamaşır makineleri çalışmamaktadır. Mahpuslar, yapılan görüşmelerde çamaşırılarını elde yıkadıklarını, kış mevsiminde olunması sebebiyle çamaşırılarının çok geç kurduğunu, çamaşırılar kurutmak için alan olmadığını, cezaevinde kıyafet kısıtlaması olması sebebiyle aynı kıyafetleri uzun süre giymek zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir.
51. Çamaşır makinesinin çalıştığı dönemde 7 TL karşılığında yıkama ve kurutmanın yapıldığı idarece belirtilmiştir.
52. Kurumda hibe ürünlere ve fazla ürünlere ayrılmış özel depo alanları bulunmaktadır. İçerisinde anne yanında kalan çocuklar için kıyafetler, bezler, bebek bisküvisi, oyuncaklar, defter kalem vb. kırtasiye malzemeleri ve hijyen malzemeleri bulunmaktadır.

2.2.2. Kırılgan Gruplar

53. Kurumda anne yanında kalan sekiz aylık bir bebek bulunmaktadır.
54. Çocukların, temel bakım, gıda, giysi, ilaç gibi ihtiyaçlarının talep edilmesi halinde idarece her zaman karşılandığı anne mahpus tarafından ifade edilmiştir. Diğer yandan, anne yanında kalan çocuklar için kantinde ya da mutfakta devam sütü (formül mama) bulunmadığı görülmüştür.
55. Çocukların oynaması ve motor gelişimleri için yardım kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak bir kreş ve oyun alanı oluşturulduğu, oyun alanı içerisinde her yaş grubundan çocuğa hitap edecek oyuncak ve aktivite araçlarının mevcut olduğu, kreş zemininin yumuşak malzemeyle döşendiği, içerisinde TV bulunduğu gözlemlenmiştir.
56. Çocuk doktoru iki haftada bir Kuruma gelmektedir. Kadın hastalıkları konusunda uzman bir doktorun da en azından iki haftada bir Kuruma gelmesi mahpuslar tarafından talep edilmektedir.

2.2.3. Sağlık Koşulları

57. Kurumda revir ve psiko – sosyal servis bulunmaktadır. Revirde İl Sağlık Müdürlüğü tarafından perşembe günleri yarım gün görevlendirilen 1 aile hekimi bulunduğu belirtilmiştir. Kurumun

talebi üzerine Elmadağ İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından 1 çocuk doktoru ile 1 psikiyatrist görevlendirilmiştir.

58. Kuruma ilk girişte mahpuslar sağlık kontrolünden geçirilmektedir. Covid-19 döneminde sağlık görevlileri tarafından, uyulması gereken 14 kural anlatılmaktadır.
59. Mahpuslardan hasta olanların kayıt dosyaları her hastaya özel bir dosya oluşturmak suretiyle revirde tutulmaktadır.
60. Sağlık hizmetine ihtiyaç duyan mahpuslar dilekçe ile revire başvurmaktadır. Kurumda aile hekimi tarafından muayenesi yapılan mahpus ileri tetkik ve tedavi gerekmesi durumunda kurum aracılığıyla görevli infaz ve koruma memuru nezaretinde Elmadağ Devlet Hastanesine sevk edilmektedir. Daha ileri tetkik ve tedavi gerektiren durumlarda ise Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edilmektedir.
61. Mahpusların hastanedeki birimlere veya Amatem'e sevkini gerektirecek bir durum olursa; kurum aracının kullanıldığı ve dönüşte yine tedbiren 14 gün karantinaya alındıkları idarece belirtilmiştir. Sevk esnasında mahpuslara kelepçe takılmadığı, N-95 maske, eldiven ve tulum verildiği sağlık görevlisiyle yapılan görüşmede belirtilmiştir.
62. Kurumdaki görevli sağlık personellerinin İlçe Sağlık Müdürlüğünden eğitim aldıkları ve eğitim neticesinde PCR testini mahpuslara kendilerinin yaptıkları yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.
63. Kurumda 2 sağlık personeli görev yapmaktadır. Görevlilerden biri geçici görevle gelmiştir. Sağlık görevlileri Covid-19 kapsamında belirlenen çalışma şartları uyarınca dönüşümlü olarak çalışmaktadır.
64. Şeker tansiyon hastası gibi kronik rahatsızlığı bulunan mahpusların kontrollerinin düzenli olarak yapıldığı idare tarafından belirtilmiştir. Kronik rahatsızlığı bulunan hastaların yedek ilaçlarının hastaların ismi ile etiketli bir şekilde ecza dolabında tutulduğu görülmüştür.
65. İdare ile yapılan görüşmede, mahpusların ilaç temin süreçleri için Türk Eczacıları Birliği öz kaynakları ile geliştirilen, teknik altyapısı ve bilgi güncellemeleri Türk Eczacıları Birliği tarafından sağlanan CETAS'a geçildiği belirtilmiştir.
66. Kurumda görevli dış hekimi bulunmamaktadır.

2.2.4. Kantin

67. Kurumda 1 kantin bulunmaktadır. Kantinde satılan ürünlerin taze olup son kullanma tarihlerinin geçmediği, yetişkinler için ürün çeşitliliğinin ve fiyat durumunun iyi olduğu gözlemlenmiştir.

2.2.5.Beslenme

68. Haftalık yemek listeleri hükümlülerin görebilecekleri alanlara ve mutfağa asılmaktadır. Bir mahpusun günlük iaşe bedeli 10 TL'dir. Bu iaşe bedeli ile her mahpusa günde üç öğün yemek verilmektedir. Bebeği olan, emziren annelere 18 TL iaşe bedeli üzerinden yemek verilmekte olup annesi yanında kalan 0-6 yaş çocuklara (süt, yumurta, kek, meyve suyu vb.) gıdalar temin edilmektedir.
69. Soğuk hava deposundaki gıdalar için; meyve ve sebze çeşitliliği ve stoklarının yeterli olduğu, taze oldukları, süt stoklarının yeterli olduğu, yumurta vb hayvansal gıdaların yeterli olduğu, kuru gıda deposu incelendiğinde; temel besin ürünlerinin ve bakliyatların yeterli olduğu gözlemlenmiştir.
70. Mutfakta 1 adet fırın ve 3 adet büyük ocak olduğu, mutfağın temiz ve ekipmanların yeterli olduğu gözlemlenmiştir.
71. Yemekler, yemek arabalarında bulunan benmariler ile görevlilerce mutfaktan yemekhaneye getirilmektedir. Görüşme yapılan mahpuslar yemek standartlarının daha önce kaldıkları ceza infaz kurumlarında çıkarılan yemeklerin standartlarının üzerinde olduğunu belirtmiştir.
72. Anne yanında kalan çocuğa verilen sabah kahvaltısı; süt, bebe bisküvisi, yumurta, elma ve meyve suyu biçimindedir. Bebe bisküvisi yerine kek gibi paketli gıdalar da verilebilmektedir.
73. Mahpusların bir günlük yemek listesi örnek olarak şu şekildedir: kahvaltı öğünü; için çay, kaşar peyniri domates, öğlen yemeği için; etli taze fasulye, bulgur pilavı, meyve veya tatlı, akşam yemeği için; ezogelin çorbası, mantı, yoğurt biçimindedir.
74. Karantinadaki mahpuslara yemeklerin koğuş kapısından temas olmaksızın tek kullanımlık olmayan tabldot bırakmak suretiyle verildiği ancak bazen mahpusların taleplerini duyurmak için koridordan infaz koruma memurlarının geçmesini bekledikleri ve mağduriyet yaşayabildikleri daha önce karantina koğuşunda kalan mahpuslarla yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.

2.3. Personel ve Yönetim

2.3.1. Mahpus-Personel İlişkileri

75. Kurumda görev yapan infaz koruma memurlarının mahpuslara karşı tutumları konusunda; mahpuslarla yapılan görüşmelerde işkence veya kötü muamele içeren herhangi bir muamele gördüğü iddiasında bulunan olmamıştır.

2.3.2. Kurum İdaresi

2.3.2.1. Kuruma Kabul

76. Kuruma ilk gelişlerinde mahpuslara Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük'ün 46'ncı ve ilgili diğer maddelerine uygun olarak; arama elbisesi giydirilip, önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılıp, sonra bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılarak aranmalıdır.

77. Mahpusların ceza infaz kurumuna kabulünde PCR testi uygulanmaktadır.

2.3.2.2. Disiplin Cezaları ve Adli Soruşturmalar

78. Son bir yıl içinde hakkında disiplin cezası uygulanan mahpusların bulunduğu ve bazı mahpuslara kınama, hücre cezası, bazı etkinliklere katılmaktan yoksun bırakma gibi cezalar uygulandığı Kurum idaresinin kayıtlarından anlaşılmaktadır.

79. Kurumda yaşanan ve ilgili mercilere bildirilen adli vaka bulunmamaktadır.

80. İnfaz kurumunda yumuşak oda bulunmamaktadır.⁵

81. Kurumda 28 adet kamera bulunmaktadır. Kameraların 16'sı bina içerisinde, 12'si ise dış alandadır. Kameraların koğuş içi dışında her alanı gördüğü idare tarafından ifade edilmiştir. Kayıtlar 28 gün boyunca tutulabilmektedir.

2.4. Psiko – Sosyal Servis Hizmetleri

82. Psiko - sosyal serviste 2 psikolog görev yapmaktadır. İki haftada bir olmak üzere 1 psikiyatrist servise destek sunmaktadır.

83. Psiko - sosyal servis; Kuruma yeni gelen mahpusların ilk görüşmelerini yapmakta ve bu görüşmede psiko sosyal servis hakkında mahpusa bilgi vermektedir. Kuruma yeni gelen mahpus için gerekli formları (ARDEF Formu, Gözlem Sınıflandırma Formu ve Tanıma Formu) düzenlemekte ve form neticesinde ortaya çıkan Genel İhtiyaç ve Risk Raporu sonucuna veya yapılan gözlemlere göre gerekli müdahale programını uygulamaktadır.

84. Psiko – sosyal servis, mahpusların dilekçe ile başvurmaları sonucunda birime yönlendirilmeleri halinde mahpuslarla kurumla ilgili sıkıntıları, ailevi sorunları ve psikolojik

⁵ Bu odalar, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzüğün "Kısıtlayıcı önlemler" başlıklı 185'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca; tehlikeli hâlde bulunan, kurum güvenliğini, kendisinin veya diğer kişilerin güvenliğini ciddi tehlikeye düşüren hükümlü/tutukluların "saatlerle" ifade edilebilecek sürelerle, hükümlünün saldırganlığının devam edip etmediğinin belirli aralıklarla sakinleşip sakinleşmediğinin kamera ile gözlem ve kontrolünün yapıldığı odalardır.(TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, *Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporu*, 2018, s.15)

sorunları hakkında ortalama 45 dakika süren bireysel görüşmeler yapmaktadır. Bu şekilde, mahpusun suç işlemesine yol açan nedenleri anlamaya, tahliye sonrasında toplumda karşılaşılabilecekleri sorunlarla baş etmeye hazırlamaya ve mahpusun olumsuz duygu ve düşüncelerini gidermeye çalışılmaktadır. Gerek görülmesi halinde mahpusların ailesi ile görüşmeler yapılmaktadır.

85. Salgın nedeniyle grup çalışmaları yapılamamaktadır.
86. Psiko – Sosyal Servis tarafından sıkça karşılaşılan mahpus sorunları; uyku bozukluğu, takıntılı düşünceler, aile sorunları, iletişim sorunları, infaz ile ilgili sorunlar, ekonomik problemler, beraberinde kalan çocuk ile ilgili sorunlar biçimindedir.
87. Mahpuslarla yapılan görüşme sırasında bir mahpusun intihara meyilli olduğu gözlemlenmiş, mahpusun da isteği doğrultusunda idare ve psikiyatri doktoru bilgilendirilmiştir.
88. Kurumdaki kadrolu Psikoloğun, ziyaret gününde izinli olması sebebiyle kendisiyle telefonla görüşme sağlanmıştır. Görüşmede; Salgın öncesinde grup çalışmalarının yapıldığı şuan ise bulaş riskinden dolayı yapılamadığı, kreş faaliyetleri için halk eğitimden hocanın geldiği, mahpusların doldurdukları bireysel formlara göre kişiye özel müdahale planları oluşturulduğu, ilaç kullanması gereken mahpuslar için hastaneyle iletişim kurulduğu, ceza infaz kurumundan çıktıktan sonra mahpusların hayata yeniden adapte olabilmeleri ve topluma kazandırılabilmesi için salıverilme eğitimlerinin yapıldığı, alkol ve sigarayla mücadele eğitimlerinin verildiği, aktarılmıştır.

2.5. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler

89. Covid-19 salgını nedeniyle kurumdaki eğitsel, sosyal, sportif ve kültürel faaliyetler büyük ölçüde sekteye uğramıştır.
90. Eğitim ihtiyaçlarının tespit edilerek ihtiyaçlara yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi, okuma yazma kurslarının kurumda açılması, her seviyedeki okul ile ÖSYM gibi kurum/kuruluşlar tarafından düzenlenen merkezî sınavların, akademik takvimlerin takip edilmesi, talep hâlinde gerekli işlemlerin gerçekleştirilmesi, açık öğretim okullarına başvuruda bulunmak isteyen mahpus adayların/öğrencilerin yeni kayıt, kayıt yenileme, kitap temini gibi işlemlerinin yürütülmesi, Açık Öğretim Ortaokulu ve Açık Öğretim Liseleri sınavlarının ceza infaz kurumunda gerçekleştirilmesi, Kurum dışındaki sınavlara katılımı ilgili işlemlerin gerçekleştirilmesinin sağlanması ile örgün öğrenime devam eden öğrencilerin okula devamlarının temin ve takibi, Eğitim ve Öğretim Servisi'nin öğrenime ilişkin temel faaliyetleri arasında yer almaktadır.

91. Kurumda kadrolu 1 öğretmen bulunmaktadır. Kurumda kalan hükümlülerin, normal dönemlerde, okuma yazma öğreniminden ve her seviyedeki örgün ve yaygın eğitimden faydalanmalarına yönelik teşvik, rehberlik ve yürütme çalışmaları gerçekleştirilmektedir.
92. Kurumda 1 adet kütüphane bulunmaktadır. Mevcut kitapların çeşitlendirilmesi amacıyla, Kurum idaresi tarafından ilgili kuruluşlardan kitap hibesi ve bağış talebinde bulunulmuştur. Öte yandan salgın sebebiyle kütüphane kitap alımı dışında kullanılamamaktadır. Mahpuslar 15 günde bir 3 kitap ödünç alabilmektedir.
93. Salgın öncesinde görevlendirilmiş İlçe Müftülüğü personeli olan kadın vaizlerin 4 tam gün esasına göre kuruma geldikleri, manevi rehberlik sağladıkları, ilahi dinletilerinin yapıldığı, dini konularda görsel destekli sohbetler yapıldığı idarece belirtilmiştir.
94. Bahçede voleybol oynanabilecek alan, portatif masa ve masa tenisi ve satranç takımları mevcuttur.
95. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde kurumda yabancı dil ve diğer eğitim faaliyetleri bulunmadığı, bunun ıslah fonksiyonunu sekteye uğrattığı ifade edilmiştir.

2.6. İşyurtları

96. Kurumda işyurdu olarak üretim ve paketleme atölyesi aktif olarak çalışmaya devam etmektedir. Paketleme atölyesinde 5 mahpus, çay ocağında 1 mahpus çalışmaktadır.
97. Tek kullanımlık kahve bardağı üretiminin yapıldığı üretim atölyesinin hijyenik olduğu ziyaretimiz esnasında gözlemlenmiştir.
98. Açılması planlanan kadın kuaförü için gerekli düzenlemeler yapılmış olup ilgili onay beklenmektedir. Kuaförün açılmasıyla 3 mahpusun burada istihdam edilmesi planlanmaktadır.
99. Çamaşır ve Dikiş atölyelerinin de hazır olduğu gözlemlenmiş ve önümüzdeki haftalarda faaliyete geçeceği idarece belirtilmiştir. Çalışacak mahpuslar işyurtlarına bağlı ve sigortalı olarak çalışacaklardır.
100. Çalışma saatleri hafta içi 09.00-12.00 / 13.30-17.00 şeklindedir.
101. Covid -19 tedbirleri kapsamında kapalı olan İncek Eğitim Merkezi hizmet iş kolunda salgın öncesi 10 hükümlü çalışmaktadır.
102. Diğer yandan işyurtlarından ayrı olarak genel bütçe iş kolunda çalışan mahpuslardan personel yemekhanesinde görevli olarak çalışanların; 07:00-23:00 saatleri arasında çalıştıkları, personelin yemeğe düzensiz saatlerde gelmeleri sebebiyle mola saatlerinin olmadıkları, hatta zaman zaman kendi öğlen yemeklerini dahi yiyemedikleri, maaşlarının 3 aydır yatırılmadığı

iddialarına ilişkin idare ile görüşülmüştür. Ödemelerin yapılması için ilgili resmi yazıların yazıldığı ve konunun çözüleceği belirtilmiştir.

2.7. Dış Dünyayla Etkileşim

103. Kurumda salgın nedeniyle görüşlere ilişkin özel tedbirler alınmıştır. Yoğunluğu azaltmak için mahpusların bir kısmı her ayın ilk bölümünde, bir kısmı ise ikinci bölümünde 1 mahpus en fazla 2 yakını ile görüşebilecek şekilde açık görüş hakkını kullanabilmektedir. Fiziki temasın önlenmesi amacıyla özel cam bölüm ile ayrılmış alanda görüşler gerçekleştirilmektedir.
104. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde; açık görüşlerin gerçekleştiği görüşme alanına Covid-19 nedeniyle fiziksel temasın engellenmesi adına camekan konulduğu için iletişimde sıkıntı yaşadıkları, seslerini duyurmak için bağırarak zorunda kaldıkları belirtilmiştir. Heyetimiz tarafından yapılan ziyaret sırasında da sesin diğer tarafa iletilmesi konusunda sıkıntı yaşandığı gözlemlenmiştir.
105. Salgın nedeniyle alınması gereken sokağa çıkma yasağı, seyahat kısıtlamaları gibi önlemlerden ötürü görüşlerde aksamlar meydana gelmektedir.
106. Kuruma girişte ziyaretçilerin HES kodu sorgulanmakta, ayrıca ziyaretçi aramalarında maske, eldiven, tulum, siperlik, koruyucu gözlük kullanılmaktadır.
107. Kurumda bahçe ve iç kısımda ankesörlü telefonlar bulunmaktadır. Mahpuslar saat 07:00 - 22:00 arasında kantinden temin edebildikleri kartlar vasıtasıyla bu telefonları kullanabilmektedir.
108. Karantina koğuşlarının olduğu koridora da ankesörlü telefon bulunmaktadır.
109. Mahpusların ortak kullandığı 1 televizyon olduğu ve kanalın çoğunluk isteğine göre seçildiği mahpuslarca belirtilmiştir.
110. Yapılan ziyarette ziyaretçi görüşme alanı ile avukat görüşme odasının bir olduğu görülmüştür. Söz konusu alan ses yalıtımı eksikliği gibi nedenlerden ötürü avukat görüşme odası olabilecek niteliklere haiz değildir. Bununla birlikte, kurumda avukat bekleme odası bulunmamaktadır.

3. TAVSİYELER

3.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

111. Boş koğuşların kullanıma açılarak mahpusların bu koğuşlara dağıtılması yoluyla koğuş mevcutlarının azaltılması,
112. Kış şartlarında çamaşırların elde yıkanması ve kurutulmasının zorluğu nedeniyle çamaşır makinelerinin tamir ettirilip kullanıma hazır hale getirilmesi,
113. Kurumun kadın ceza infaz kurumu olması sebebiyle, haftada bir kadın hastalıkları uzmanının ceza infaz kurumunda görevlendirilmesi için gerekli işlemlerin başlatılması,
114. Münhal olan diş hekimliği pozisyonu için diş hekimi görevlendirilmesi konusunda gerekli işlemlerin başlatılması,
115. Gerekli önlemler alınarak, psiko-sosyal servis tarafından yapılması gereken salgın nedeniyle durdurulan grup görüşmelerine devam edilmesi,
116. Karantina koğuşunda kalan mahpusların mağduriyet yaşamaması adına karantina koğuşlarına çağrı butonu yerleştirilmesi,
117. Karantinada bulunan mahpuslara yemeklerin tek kullanımlık kaplarda verilmediği bu sebeple bulaş riskinin azaltılması açısından yemeklerin tek kullanımlık kaplarda verilmesi,
118. Covid-19 salgını nedeniyle büyük ölçüde sekteye uğrayan eğitsel, sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlere maske, mesafe, temizlik kuralına uyularak, kurumun geniş bahçesi ve boş odaları kullanılarak devam edilmesi,
119. Mahpusların görüşler sırasında yakınları ile uygun şartlarda iletişim kurabilmeleri adına fiziki temasın önlenmesi amacıyla özel cam bölüm ile ayrılmış görüş alanına, cam bölmenin her iki tarafında bulunan kişilerin görüşme yapabileceği telefonların konulması,
120. Avukat görüşme odasının standartlara uygun hale getirilmesi ve uygun bir alanın avukat bekleme odasına dönüştürülmesi,
121. Genel bütçe iş kolunda çalışan mahpuslardan personel yemekhanesinde görevli olarak çalışanların maaşlarının ödenmesi için yapılan çalışmaların hızlandırılması ve burada çalışan mahpusların da işyurtlarında çalışanlar gibi günde 8 saatten fazla çalıştırılmaması,
122. İmkânlar ölçüsünde mahpuslara verilen kahvaltının iyileştirilmesi, anne yanında kalan çocuklara paketli gıdalar yerine sadece doğal gıdalar ve 12 aya kadar olan bebeklere formül mama verilmesi,

3.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

123. Salgın döneminde açık görüşlerin risk barındırması ve ulaşım, sokağa çıkma kısıtlamalarından ötürü sekteye uğraması nedenleriyle, ACEP⁶ kapsamında Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda başlatılan görüntülü aile görüşmeleri uygulamasının teknik altyapısının yurt genelinde kurulması, bu sisteme Elmadağ Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumunun da entegrasyonunun sağlanması,

124. Kurumda açık bulunan kurum müdürlüğü, sosyal çalışmacı kadrolarına asli atamaların yapılmasının değerlendirilmesi,

tavsiye edilmektedir.

⁶ Ceza İnfaz kurumlarında hâlihazırda yapılan uygulamaların teknolojik gelişmelerden faydalanarak geliştirilmesi, daha önce hiç yapılmamış yeni teknolojik uygulamaların ceza infaz kurumlarına entegrasyonu ve bu sayede kurumlarda yapılan işlerin güvenilirliğinin artırılarak daha hızlı ve daha az iş gücü ile yapılmasının amaçlandığı proje.

KARŞI OY GEREKÇESİ

İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü gereği oluşturulan ve Ulusal Önleme Mekanizması görevi gören TİHEK insan onurunu temel alarak;

h) İşkence ve kötü muamele ile mücadele etmek ve bu konuda çalışmalar yapmak.

1) İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak.

j) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmekle görevlidir.

Kısaca 6701 sayılı kanunla Kuruma verilen görev **İNSAN ONURU TEMELİNDE ÇALIŞMALARINI SÜRDÜRMEKTİR**. Bu görev; Ek İhtiyari Protokolün 19. maddesinde belirtildiği üzere özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile **BU KİŞİLERE YÖNELİK TUTUMU DÜZENLİ OLARAK İZLEMEK** ile yerine getirilir. Ziyaretler sonucunda hazırlanacak raporlarda özgürlüklerinden yoksun bırakılmış kişilere yönelik muamele ve koşulların iyileştirilmesi ve işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da onur kırıcı muamele ya da cezanın önlenmesi için, Birleşmiş Milletlerin ilgili normlarını dikkate alarak, ilgilere tavsiyelerde bulunulur.

Tarafı olduğumuz sözleşmelerde de insan onuruna vurgu yapılmakta, işkence ve kötü muamelelerin fiziksel ve ruhsal bakımdan insanda bıraktığı derin acı ve ızdırap olgusu üzerinde durulmaktadır.

Alıkoyma yerlerinin düzenli önleyici ziyaretlerle izlenmesi, özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin alıkonma koşullarının ve bu kişilere karşı muamelenin tüm yönlerini ilk elden değerlendirerek, zaman içinde işkence ve kötü muameleyi önlemeyi amaçlayan bir süreçtir.

Alıkoyma yerlerine yapılan bu ziyaretlerin önleyici niteliği onu, bağımsız ulusal organların yapacağı diğer türden ziyaretlerden ve özellikle alıkonanların yaptıkları bireysel şikayetlerin soruşturulması için yapılan ziyaretlerden amaç ve yöntem bakımından ayırır.

Yapılan ziyaretler aynı zamanda alıkoyma koşullarının (altyapı, su, sıhhi tesisat ve hijyen dahil) değerlendirilmesini, sağlık bakımının yeterlilik ve uygunluğunun; insan haklarına ve kanuni güvencelere uyulmasını ve korunmasını, olası işkence ve diğer kötü muamele biçimlerinin izlenmesini ve belgelenmesini gerektirir.

Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında yapılan ziyaretler adli bir vakanın soruşturması veya ziyaret edilen tesislerin teftişi şeklinde yapılamaz.

Cezaevleri özelinde 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda İdarenin sorumlu olduğu hususlar ile mahkûmların hak ve yükümlülükleri açıkça belirtilmiştir. Bu Kanunun uygulanmasını denetlemek Kurumun görevi değildir.

Kurumun raporlarında Ulusal Önleme Mekanizması kapsamı dışında kalan hususlar öne çıkmaktadır. Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında elde edilen bulgular ise sadece bulgu ve tespit olarak kalmakta Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında bir değerlendirme yapılmamaktadır. “İşkence ve Kötü Muamele” kelimeleri raporda “sadece” bulunmaktadır. Oysaki kanun ve diğer uluslararası sözleşmeler ötesini aramaktadır.

Bunlara bağlı olarak da tavsiyeler Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında kalmak kaydı ile somut, kısa ve öz olmalıdır.

Örnek olması açısından iki tavsiye kararı ele alınacak olursa;

“121. Genel bütçe iş kolunda çalışan mahpuslardan personel yemekhanesinde görevli olarak çalışanların maaşlarının ödenmesi için yapılan çalışmaların hızlandırılması ve burada çalışan mahpusların da işyurtlarında çalışanlar gibi günde 8 saatten fazla çalıştırılmaması,”

Tavsiye konusu olayın Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında kurumun görev alanında ne şekilde yer alabileceğine dair bir tespit bulunmadığı gibi bir değerlendirme de yapılmamıştır. Bu şekli ile kurumun görev alanına girmediğini düşünmekteyim.

“124. Kurumda açık bulunan kurum müdürlüğü, sosyal çalışmacı kadrolarına asli atamaların yapılmasının değerlendirilmesi,”

Kurumun birebir ilgileceği bir konu değildir. Bu kadrolar için asli atanmanın yapılmaması hizmeti aksatacak bir boyuta gelmesi veya gelme ihtimali bulunmasının tespiti halinde ki böyle bir değerlendirme bulunmamaktadır ancak Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında kalabileceği değerlendirilebilir.

Sonuç olarak raporun daha çok Covid 19 tedbirlerinin uygulanmasına dair tespitleri içerdiği, rapor içeriğinin ve de yapılan tavsiyelerin Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında kalmadığı kanaatindeyim.

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

KARŞI OY GEREKÇESİ

Elmadağ Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumu ziyaret raporu ile ilgili olarak;

Ziyaret Heyetinin, Mahkum koşularının ziyareti sırasında mahkumlar tarafından iddia edilen konularla ilgili olarak, cezaevi yönetiminden herhangi bilgi ve belge almaksızın sadece mahkum ifadelerine dayanarak tespit ve tavsiyede bulunulduğu görülmüştür. Ayrıca yapılan tavsiyelerin mantıklı ve tutarlı olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla tek taraflı olarak düzenlenen ziyaret raporuna katılmam mümkün değildir. Yukarıda belirttiğim gerekçelerle sayın çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Saffet BALIN
Kurul Üyesi